

Leven op Daken, Nr. 15 2011

'Idiomenboek voor groen als bouw materiaal'

Wat is de positieve bijdrage aan het milieu van groen op, aan en bij gebouwen? En dan bedoelen we: concreet in cijfers. Niemand die het weet. Ook niet als het gaat om de eventuele negatieve aspecten. Maar hier wordt nu aan gewerkt!

Wie een stad schetst met in het achterhoofd kennis van groen, zal een andere vorm van stedenbouw bedrijven dan iemand die deze kennis niet heeft. Een 'idiomenboek' dat inzicht geeft welk type beplanting waar en wanneer in welke mate een positieve bijdrage levert aan het klimaat, is iets wat er nog niet is maar nodig gemist wordt.

Door de opslagcapaciteit van groen als positief perspectief uit te dragen, ontstaat een nieuw investeringsverhaal in plaats van het huidige groene kostenverhaal. Dit laatste is velen een doorn in het oog en daarom is een groep architecten, zowel bouwkundig als op gebied van tuin- en landschap, samen met onderzoekers van Alterra (onderdeel van Wageningen University & Research Centre) een project gestart om de klimatologische effecten van groen op, aan en bij gebouwen in kaart te brengen. Leven op Daken doet ook mee, en wel via vertegenwoordigers van Hollandsgroen, de tak van tuin- en landschapsarchitecten binnen de Leven op Daken-partner Van der Tol Groep.

Weliswaar zijn er al heel wat gegevens over groen op, aan en bij gebouwen bekend, maar het is moeilijk om het kaf van het koren te scheiden en de juiste conclusies te kunnen trekken. "Zo is al jaren bekend dat begroeide daken en gevels een isolerende en koelende werking hebben. De invloed op de berekening van energiestaat en comfort van gebouwen moet zichtbaar worden."

De groep enthousiaste initiatiefnemers die een einde wil maken aan deze en andere lacunes in onze kennis van groendaken en –gevels, wordt ondersteund door een feedbackgroep met vertegenwoordigers uit uiteenlopende branches zoals gemeenten, woningcorporaties en het parkmanagement van bedrijventerreinen.

Met en is weten

Het project dat voorlopig als werktitel CO₂-OO heeft gekregen, spitst zich toe op groen als bouw materiaal. Hoe kan groen worden ingezet voor energiebesparing en een betere luchtkwaliteit door het afvangen van fijnstof, NO_x en CO₂? Welke typen komen in aanmerking en wat zijn de randvoorwaarden? Hoe groot zijn de effecten en wat zijn de financiële consequenties?

Een drietal proeflocaties vormt het werkveld waarop de projectgroep haar ideeën los kan laten: een parkeergarage in een stadscentrum, een bedrijventerrein langs een snelweg en een stadswijk met een herstructurerings- en opwaarderingsopgave.

Met eigen praktijkervaring en literatuuronderzoek als leidraad worden er groene bouwstenen bedacht, afgestemd op de locaties. Futuristische en praktische schetsen wisselen elkaar daarbij af. De voorstellen worden doorgerekend op de mogelijke klimaateffecten die ze zouden kunnen opleveren. Uiteindelijk zullen er uiteraard ook metingen worden verricht om berekeningen en praktijk met elkaar te vergelijken.

Idiomenboek

Het project CO₂-OO werkt toe naar een idiomenboek waarin per situatie aangegeven wordt welke oplossingen gekozen kunnen worden en wat de voor- en nadelen daarvan zijn. Dit zal een praktisch naslagwerk worden waar zowel architecten als landschapinrichters mee uit de voeten kunnen. Een website fungeert als praktische aanvulling op het idiomenboek.

Ook wordt gewerkt aan een eenvoudig te hanteren tabel waarmee globaal berekend kan worden hoe groot de opname van fijnstof, CO₂ of NO_x is door een groendak of groengevel. Dit biedt stedenbouwkundigen, architecten en landschapinrichters een sterk argument bij het gebruik van groen als bouw materiaal. Voorts wordt nagedacht over tentoonstellingen en studiedagen om de resultaten te delen met collega's, zowel wat betreft de negatieve als de positieve effecten van groen op, aan en rondom gebouwen. Nog dit jaar wordt de eerste tentoonstelling georganiseerd die de discussie over dit onderwerp op gang moet brengen. De cijfermatige uitkomsten van de onderzoeken zelf zullen iets langer op zich laten wachten. Maar geduld is net als de natuur zelf een schone zaak.

Een groep enthousiastelingen wil groen als volwaardig bouw materiaal mee laten tellen.